

V Bruseli 3. júla 2026
(OR. en)

11131/26

ECOFIN 921
UEM 325
SOC 450
EMPL 252
COMPET 865
ENV 841
EDUC 307
ENER 463
JAI 901
GENDER 138
JEUN 181
SAN 539
ECB
EIB

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	ODPORÚČANIE RADY k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Holandska

Delegáciám v prílohe zasielame uvedený návrh odporúčania Rady vychádzajúci z návrhu Komisie COM(2026) 219 final v znení, ktoré zrevidovali a odsúhlasili rôzne výbory Rady a sfinalizoval Hospodársky a finančný výbor.

ODPORÚČANIE RADY

k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Holandska

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97¹, a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh², a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) V nariadení (EÚ) 2024/1263 sa stanovujú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorými je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj zabrániť nadmerným deficitom verejných financií. V uvedenom nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním.
- (2) Komisia 25. novembra 2025 prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Holandska na rok 2026. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania na rok 2026, v ktorej určila Holandsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa ľudského kapitálu v Európskej únii a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2026, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada 21. apríla 2026 prijala odporúčanie týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny³ a 9. marca 2026 spoločnú správu o zamestnanosti a odporúčanie týkajúce sa ľudského kapitálu.
- (3) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti, čo je strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť Únie v nasledujúcich piatich rokoch. Sú v ňom identifikované tri transformačné požiadavky, a to inovácia, dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a bezpečnosť, ktoré sú kritickými piliermi udržateľného hospodárskeho rastu. Kompas konkurencieschopnosti od svojho uverejnenia poskytuje podklady pre prácu v rámci európskeho semestra, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi EÚ, a vytvára sa jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inováciu a odolnosť v celej Únii.

³ Ú. v. EÚ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2026 naďalej vyvíja súbežne so záverečnou fázou vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF)⁴. Pre plnenie politických priorít v rámci európskeho semestra mali zásadný význam plány obnovy a odolnosti spolu s financovaním v rámci politiky súdržnosti, keďže tieto plány boli potrebné na účinné riešenie všetkých výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v nedávnych cykloch, resp. ich významnej podskupiny, pričom odporúčania pre jednotlivé krajiny sa museli zohľadňovať v programoch financovaných z európskej politiky súdržnosti. S blížiacim sa koncom trvania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je nevyhnutné naďalej zachovať a rozvíjať reformy a investície podporované a vykonávané v rámci tohto mechanizmu, a to najmä tie, ktoré prispievajú k riešeniu výziev identifikovaných v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny.
- (5) Komisia 3. júna 2026 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Holandska na rok 2026. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Holandsko dosiahlo pri plnení odporúčaní z roku 2025, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Holandska. Na základe uvedenej analýzy sa v tejto správe identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Holandsko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Holandska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Komisia vykonala v súvislosti s Holandskom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Hlavné zistenia posúdenia, ktoré vykonali útvary Komisie v súvislosti s makroekonomickou zraniteľnosťou Holandska na účely uvedeného nariadenia, boli uverejnené 20. mája 2026⁵. Komisia 3. júna 2026 dospela k záveru, že v Holandsku už neexistujú makroekonomické nerovnováhy. Už celé roky sa tu vyskytujú najmä zraniteľné miesta súvisiace s vysokou úrovňou dlhu domácností, trhom s bývaním a vysokým prebytkom bežného účtu, ale v poslednom čase sa zmiernili. Vysoký prebytok bežného účtu sa v poslednom období mierne znížil a je sčasti štrukturálny, keďže Holandsko je kľúčovým európskym obchodným uzlom a pôsobí v ňom mnoho nadnárodných podnikov. Z pohľadu úspor a investícií je pokles tohto prebytku zároveň odzrkadlením toho, že k nedávnemu rastu reálneho HDP prispel najmä domáci dopyt, ktorý rástol rýchlejšie než vo zvyšku eurozóny, aj keď z nižších úrovní. Prebytok bežného účtu sa podľa prognóz v tomto ani v budúcom roku nezvýši. Ceny nehnuteľností na bývanie naďalej viditeľne rastú v dôsledku zníženej ponuky bývania. Dlh domácností ako podiel na HDP v roku 2025 opäť klesol, aj keď pomalšie než predtým, keďže poskytovanie pôžičiek sa zvyšovalo s nižšími úrokovými sadzbami. Dlh domácností sa môže v nasledujúcich rokoch stabilizovať a riziká spojené s vysokým dlhom domácností čiastočne zmierňuje prevaha hypotekárnych úverov s pevnou úrokovou sadzbou. V príslušnej oblasti politiky sa prijali niektoré opatrenia na zvýšenie ponuky bývania, pričom najnovší program verejných investícií, ktorý zahŕňa aj investície do bývania, by mohol prispieť k zníženiu prebytku bežného účtu v strednodobom horizonte. V budúcnosti by účinné zvýšenie ponuky bývania a riešenie daňových stimulov, ktorými sa zvýhodňuje nákup nehnuteľností na bývanie s dlhovým financovaním, mohli pomôcť znížiť ceny nehnuteľností na bývanie a trvalo znížiť dlh domácností, zatiaľ čo zvýšenie domácich investícií by pomohlo ďalej znížiť prebytok bežného účtu. Európsky semester poskytne rámec na monitorovanie pokroku v oblasti reforiem bývania.

⁵ SWD(2026) 140 final.

- (7) Rada [dátum] na základe posúdenia a odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Holandska z apríla 2026⁶. Plán, predložený v súlade s článkom 15 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263, sa vzťahuje sa na obdobie 2026 až 2030 a predstavuje fiškálnu úpravu rozloženú na štyri roky. Rada odporučila tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 4,7 % v roku 2026, 3,5 % v roku 2027, 3,1 % v roku 2028, 3,5 % v roku 2029 a 3,7 % v roku 2030, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným vo vzťahu k východiskovému roku 2025, a to 4,7 % v roku 2026, 8,4 % v roku 2027, 11,7 % v roku 2028, 15,6 % v roku 2029 a 19,9 % v roku 2030. Týmto odporúčaním sa nahradilo odporúčanie z 21. januára 2025⁷. Maximálne miery rastu čistých výdavkov stanovené v uvedenom odporúčaní na rok 2025, konkrétne 3,5 % ročne a 10,4 % kumulatívne vzhľadom na východiskový rok 2023, však zostávajú relevantné na posúdenie súladu až do roku 2025 vrátane.
- (8) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia vyzvala členské štáty, aby požiadali o koordinovanú aktiváciu národnej únikovej doložky Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu⁸, pričom Európska rada tento návrh 6. marca 2025 uvítala. Členské štáty môžu naďalej kedykoľvek do roku 2028 požiadať o aktiváciu národnej únikovej doložky, ak spĺňajú kritériá stanovené v článku 26 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

⁶ Odporúčanie Rady z [dátum], ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Holandska z apríla 2026 (Ú. v. EÚ [Úrad pre publikácie: vložte príslušné odkazy na úradný vestník]).

⁷ Odporúčanie Rady, z 21. januára 2025, ktorým sa stanovuje trajektória vývoja čistých výdavkov Holandska (Ú. v. EÚ C, C/2025/648, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/648/oj>).

⁸ Oznámenie Komisie s názvom Zohľadnenie zvýšených výdavkov na obranu v rámci Paktu stability a rastu, Brusel, 19. 3. 2025, C(2025) 2000 final.

- (9) Holandsko 14. apríla 2026 predložilo svoju výročnú správu o pokroku za rok 2026⁹ týkajúcu sa dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a realizácie reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy uvedené v odporúčaníach pre túto krajinu v rámci európskeho semestra. V tejto výročnej správe o pokroku sa zohľadňujú aj polročné správy Holandska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti v súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241.
- (10) Rast reálneho HDP v roku 2025 predstavoval 1,8 % a inflácia podľa HICP bola na úrovni 3,3 %. V prognóze Komisie z jari 2026 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 1,0 % v roku 2026 a o 1,1 % v roku 2027, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť v roku 2026 na úrovni 3,2 % a v roku 2027 na úrovni 2,5 %.
- (11) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat¹⁰, sa deficit verejných financií Holandska zvýšil z 0,7 % HDP v roku 2024 na 1,6 % v roku 2025. Zvýšenie deficitu v roku 2025 odzrkadľuje najmä rastúce bežné výdavky a verejné investície, ako aj štrukturálne zníženie dane z príjmu fyzických osôb. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá deficit na úrovni 2,5 % HDP v roku 2026 a na úrovni 1,9 % HDP v roku 2027. Zvýšenie deficitu v roku 2026 odzrkadľuje najmä dočasný účinok reformy systému vojenského dôchodkového zabezpečenia, ktorá si vyžaduje transfer finančných prostriedkov vo výške približne 0,7 % HDP z verejného sektora do súkromného dôchodkového fondu.

⁹ Výročné správy o pokroku 2026 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

¹⁰ Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

- (12) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky¹¹, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, v roku 2025 expanzívne, a to na úrovni 0,8 % HDP. Predpokladá sa, že v rokoch 2026 a 2027 budú vo všeobecnosti neutrálne.
- (13) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat¹², sa verejný dlh Holandska zvýšil zo 43,8 % HDP na konci roka 2024 na 44,4 % HDP na konci roka 2025. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá, že pomer dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zvýši na 46,9 %, pričom do konca roka 2027 zostane vo všeobecnosti stabilný na úrovni 47,0 %. Zvýšenie v roku 2026 odzrkadľuje najmä úvery poskytnuté spoločnosti TenneT, prevádzkovateľovi holandskej prenosovej sústavy, a štátnej energetickej spoločnosti EBN.
- (14) Na základe údajov Eurostatu¹³ dosiahli celkové výdavky verejnej správy na obranu v Holandsku v roku 2025 úroveň 1,7 % HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že tieto výdavky budú v roku 2026 na úrovni 1,9 % HDP¹⁴.

¹¹ Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politik, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

¹² Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

¹³ Eurostat, výdavky verejnej správy podľa štatistickej klasifikácie výdavkov verejnej správy (COFOG).

¹⁴ Vymedzenie výdavkov na obranu v rámci NATO sa líši od vymedzenia výdavkov na obranu v rámci COFOG. K rozdielom navyše môže dôjsť aj v dôsledku času zaznamenania výdavkov, najmä v prípade vojenského vybavenia, keďže pri vykazovaní v rámci NATO sa v súvislosti s časom zaznamenania výdavkov neuplatňujú vnútroštátne účtovné pravidlá.

- (15) Únia naďalej čelí rizikám v súvislosti s narušením dodávok energie a zvýšenou volatilitou cien, ktoré ešte zhoršuje geopolitické napätie ovplyvňujúce svetové trhy s ropou a plynom. Skúsenosti z energetickej krízy v rokoch 2022 – 2023 ukázali, že rozsiahle a necielené opatrenia prinášajú veľké fiškálne náklady a sú sociálne a ekonomicky neefektívne. Od vypuknutia vojny na Blízkom východe vo februári 2026 Holandsko prijalo opatrenia fiškálnej politiky na zmiernenie vplyvu vysokých cien energií na domácnosti a podniky¹⁵. Patrí medzi ne núdzový energetický fond zameraný na podporu najzraniteľnejších domácností s vysokými účtami za energie počas zimy 2026 – 2027, trvalé zvýšenie nezdaniteľných cestovných príspevkov a cielené zníženie sadzby dane z motorových vozidiel na rok 2026 v prípade dodávkových a nákladných vozidiel. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že fiškálne náklady na tieto opatrenia budú v roku 2026 predstavovať menej než 0,1 % HDP.
- (16) Podľa výpočtov Komisie vzrástli čisté výdavky v Holandsku v roku 2025 o 7,2 % a kumulatívne za roky 2024 a 2025 o 10,6 %. Rast čistých výdavkov v roku 2025 je vyšší ako maximálna miera rastu odporúčaná Radou v januári 2025, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 1,5 % HDP v ročnom vyjadrení. Ak vezmeme do úvahy roky 2024 a 2025 spolu, aj kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je vyššia ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke 1,0 % HDP v kumulatívnom vyjadrení.

¹⁵ Ide o stav k dátumu uzávierky prognózy Komisie z jari 2026 (4. mája 2026).

- (17) Na základe výpočtov Komisie sa predpokladá, že čisté výdavky v Holandsku v roku 2026 vzrastú o 4,9 %. Predpokladaný rast čistých výdavkov v roku 2026 je vyšší ako maximálna miera rastu odporúčaná Radou [dátum], čo zodpovedá odchýlke na úrovni 0,1 % HDP v ročnom vyjadrení.
- (18) V rámci holandského systému zdaňovania súkromných príjmov sa s určitými aktívami zaobchádza odlišne ako s ostatnými, čo narúša alokáciu kapitálu a hospodárske rozhodnutia. Odpočty úrokov z hypotekárnych úverov spolu s nízkym zdanením imputovaného nájomného vytvárajú silné fiškálne uprednostňovanie investícií do nehnuteľností na bývanie, často s dlhovým financovaním, v porovnaní s investíciami do akcií a dlhopisov. Okrem toho sa zvýhodnené daňové zaobchádzanie vzťahuje aj na príspevky na dôchodkové zabezpečenie a držbu aktív v uzavretých akciových spoločnostiach, čo sú spoločnosti, v ktorých väčšinu akcií vlastní len niekoľko jednotlivcov. Príjmy domácností z úspor a investícií sú pritom zdaňované podľa predpokladaných, a nie skutočných mier návratnosti, čo môže viesť k riziku zosilnenia hospodárskych cyklov, ak tieto miery nezodpovedajú skutočným výsledkom. Vláda začala uvažovať o prechode na daň z kapitálových výnosov, a to pravdepodobne do roku 2028. Zavedením reforiem, ktorými sa zníži toto nerovnaké daňové zaobchádzanie – v rámci jednotlivých druhov aktív aj medzi nimi – sa znížia možnosti daňovej arbitráže, posilní sa daňový systém ako automatický stabilizátor, zmiernia sa hospodárske nerovnosti a podporí sa efektívnejšia alokácia kapitálu. Zníženie nerovnakého daňového zaobchádzania je vzhľadom na úlohu, ktorú zohráva pri vysokej zadlženosti domácností, dôležité aj pri riešení makroekonomických nerovnováh.

- (19) Okrem uvedených daňových stimulov prispela k nadhodnoteniu na trhu s bývaním aj obmedzená schopnosť ponuky nových obydľí reagovať na silný dopyt vyvolaný rastom počtu obyvateľov a zmešujúcou sa veľkosťou domácností. Predpokladá sa, že nedostatok bývania v roku 2025 presiahne 400 000 obydľí¹⁶. V záujme zvýšenia ponuky bývania odstránením kľúčových prekážok, ktoré v súčasnosti brzdia výstavbu, by vláda mohla pokročiť vo svojich plánoch týkajúcich sa zefektívnenia plánovacích procesov a postupov vydávania povolení, ktoré v priemere trvajú až šesť až sedem rokov, ako aj zjednodušenia stavebných predpisov. Okrem toho by sa mohlo sprístupniť viac pozemkov na výstavbu nových obydľí. Existuje niekoľko ďalších úzkych miest, ktoré bránia pokroku, vrátane nedostatku pracovnej sily a obmedzení výstavby súvisiacich s nadmernou depozíciou dusíka a preťažením elektrizačnej sústavy. Zvýšenie ponuky bývania je dôležité na zmiernenie makroekonomických nerovnováh.
- (20) Nedostatočne rozvinutý trh so súkromným nájomným bývaním v Holandsku predstavuje významné výzvy v súvislosti s dostupnosťou a cenovou dostupnosťou a zvyšuje riziko chudoby v prípade domácností s nízkymi a so strednými príjmami. Nedávne opatrenia v príslušnej oblasti politiky, napríklad rozšírenie regulovaného nájomného, síce niektorým nájomníkom priniesli úľavu, ale popri vyšších úrokových sadzbách a daňových zmenách prispeli aj k poklesu fondu nájomného bývania. Tento trend je spôsobený tým, že prenajímatelia predávajú svoje nehnuteľnosti vlastníkom – užívateľom, čím sa ďalej znižuje dostupnosť nájomného bývania, zatiaľ čo stúpa nájomné v prípade jednotiek nad cenovým stropom. S cieľom stimulovať rast v sektore súkromného nájomného bývania by sa investície do trhu so súkromným nájomným bývaním mohli zatriktívniť rekalibráciou regulovaného nájomného, aby viac zodpovedalo hodnote nehnuteľností, pričom by sa zabránilo návratu k nadmernému nájomnému. Takáto vyvážená rekalibrácia by mohla pomôcť zvýšiť celkovú ponuku bývania a zároveň znížiť motiváciu zadlžovať sa hypotekárnym úverom na kúpu nehnuteľnosti na bývanie, čo by následne podporilo zmiernenie makroekonomických nerovnováh.

¹⁶ Na základe výpočtov a prognóz Európskej komisie a Spoločného výskumného centra. Podrobnosti pozri v Balouktsi a kol.: *Housing Invest needs in the EU* (Potreby investícií do bývania v EÚ), 2026, [Technická správa JRC 144419](#).

- (21) Holandský systém dlhodobej starostlivosti čelí významným výzvam vyplývajúcim zo starnutia obyvateľstva, nákladnej ústavnej starostlivosti a veľkorysého pokrytia závislých osôb. V porovnaní s väčšinou členských štátov dosahuje Holandsko dobré výsledky, pokiaľ ide o primeranosť, dostupnosť a kvalitu systému dlhodobej starostlivosti, ako aj o počet pracovníkov v tejto oblasti. Tento systém však čoraz viac zaťažuje štátny rozpočet. V roku 2022 predstavovali celkové výdavky na dlhodobú starostlivosť v Holandsku 3,8 % HDP, čo je najvyššia hodnota v EÚ, a podľa správy Komisie o starnutí obyvateľstva z roku 2024 sa predpokladá, že do roku 2070 sa zvýšia na 5,7 % HDP. Medzi opatrenia na riešenie tohto zvýšenia by mohlo patriť zosúladenie spoluúčasti, t. j. vlastných príspevkov pacientov, s nákladmi na starostlivosť, ktorú dostávajú v rámci rôznych druhov dávok. Systém by fungoval nákladovo efektívnejšie, ak by si pacienti vyberali zariadenie starostlivosti na základe svojich individuálnych potrieb, a nie tak, že si vyberú zariadenie, ktoré minimalizuje ich spoluúčasť. Koaličná dohoda nastupujúcej vlády obsahuje úsilie o zlepšenie nákladovej efektívnosti vrátane dosiahnutia štrukturálnych úspor vo výške približne 0,2 % HDP v súčasnom období. Ďalšie investície do prevencie s cieľom oddialiť vznik potreby dlhodobej starostlivosti a ďalšie zlepšenie poskytovania komunitnej starostlivosti by takisto mohli pomôcť znížiť náklady. Tieto zlepšenia by mohli zabezpečiť efektívnejšie pridelovanie dávok systému bez toho, aby sa znížilo vysoké pokrytie a kvalita systému.
- (22) Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonávanie nástrojov financovania Únie, naďalej treba systematicky, zmysluplne a včas zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany, a to aj v kontexte európskeho semestra.

- (23) Tempo vykonávania programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST) a Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+), je v Holandsku rýchlejšie ako priemer EÚ, a to tak z hľadiska výberu projektov, ako aj z hľadiska platieb. Je dôležité udržať súčasnú dynamiku a súčasne maximalizovať vplyv investícií v praxi. Holandsko už v rámci svojich programov politiky súdržnosti prijíma opatrenia na podporu konkurencieschopnosti a rastu. Je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa rýchlo a účinne realizovali nové investície, ktoré Holandsko identifikovalo vo svojom strednodobom preskúmaní fondov politiky súdržnosti – najmä tie, ktoré súvisia s piatimi prioritami stanovenými v nariadení o strednodobom preskúmaní¹⁷.
- (24) Holandsko čelí viacerým výzvam, ktoré súvisia s nedostatočnými investíciami do výskumu a inovácií a obmedzeným prístupom k financovaniu pre startupy a scaleupy, pretrvávajúcou závislosťou od fosílnych palív a úzkymi miestami v infraštruktúre elektrizačnej sústavy, segmentáciou trhu práce a nedostatkom pracovnej sily a zručností vrátane nízkej úrovne základných zručností a nedostatočnej účasti na vzdelávaní v odboroch vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM), najmä medzi nedostatočne zastúpenými skupinami.

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/1914 z 18. septembra 2025, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania.

- (25) Holandský inovačný ekosystém ťaží zo silných rámcových podmienok pre výskum a inovácie, ale intenzita verejného výskumu a vývoja je naďalej pod priemerom EÚ a intenzita súkromného výskumu a vývoja zaostáva za najvýkonnejšími krajinami EÚ (Švédsko, Dánsko a Fínsko) a svetovými inovačnými lídrami, ako sú Spojené štáty. Ak sa tieto nedostatky nebudú riešiť, hrozí ešte väčšie spomalenie pokroku vo výskume a vývoji. Na riešenie týchto výziev holandská vláda oznámila akčný plán na dosiahnutie cieľa 3 % HDP v oblasti investícií do výskumu a vývoja do roku 2030 vrátane iniciatív v príslušnej oblasti politiky, ako je zriadenie národnej agentúry pre prevratné inovácie, revidovaná priemyselná politika v kľúčových odvetviach, ako sú polovodiče alebo biotechnológie, a podpora regionálnych inovačných zoskupení. Vykonávanie týchto opatrení je však zatiaľ v začiatočnom štádiu. Je nevyhnutné zabezpečiť súdržnosť medzi týmito iniciatívami a existujúcou národnou stratégiou v oblasti technológií, aby sa zabránilo roztrieštenosti politík a maximalizovala sa ich účinnosť. Posilnenie verejnej podpory inovácií môže pomôcť oživiť inovačné prostredie, podporiť rast produktivity a udržať pozíciu Holandska ako európskeho inovačného lídra.

- (26) Napriek tomu, že Holandsko má jeden z najhlbších trhov s rizikovým kapitálom v Európskej únii, niektoré holandské startupy a scaleupy majú problémy s prístupom k financovaniu. Najmä startupy sa stretávajú s obmedzeniami v počiatočnej (pre-seed) fáze a následne majú problém dosiahnuť úspešné rozšírenie. Nedostatok rizikového kapitálu v pokročilom štádiu vedie inovačné holandské spoločnosti k tomu, aby hľadali financovanie v zahraničí alebo sa tam presťahovali, čím sa obmedzuje schopnosť Holandska vybudovať zo startupov významných účastníkov trhu. Verejná podpora pre startupy a scaleupy doteraz zahŕňala pomerne obmedzené finančné zdroje a nebola dostatočne predvídateľná. Holandská vláda oznámila zriadenie národnej investičnej inštitúcie zameranej na startupy a scaleupy, ktorá by mala začať fungovať v roku 2028. Rozhodujúce však bude účinné vykonávanie a priebežné monitorovanie. Ak sa táto medzera vo financovaní nebude riešiť, mohla by brániť inováciám a dlhodobej konkurencieschopnosti, keďže startupy a scaleupy zväčša vykazujú väčší rast produktivity než iné nové podniky. Okrem prístupu k financovaniu zohráva dôležitú úlohu pri podpore startupov a scaleupov aj celkové podnikateľské prostredie. Regulačná zložitosť, administratívna záťaž a neistoty v daňovom rámci môžu ovplyvniť schopnosť podnikov inovovať a rozširovať sa. Pri riešení tohto problému by Holandsku mohlo pomôcť rozšírenie využívania nástrojov financovania, ako sú záruky a štruktúry fondu fondov, s cieľom mobilizovať kapitál a prilákať inštitucionálnych investorov. Národná investičná inštitúcia by takisto mohla pomôcť zabezpečiť predvídateľnosť politiky a znížiť roztrieštenosť.

- (27) Inovačná činnosť v Holandsku je silne koncentrovaná vo veľkých, etablovaných podnikoch, pričom na tri najväčšie spoločnosti v roku 2023 pripadala približne štvrtina celkových investícií do výskumu a vývoja, zatiaľ čo mladé a malé spoločnosti sa podieľajú len v obmedzenej miere. Napriek pomerne vysokej úrovni digitalizácie holandských MSP pretrváva výrazný rozdiel medzi malými a veľkými podnikmi v zavádzaní pokročilých technológií, ako sú umelá inteligencia a cloud computing. Výsledkom je, že hnacou silou rastu produktivity sú predovšetkým etablované podniky a prehlbujú sa rozdiely medzi podnikmi v rámci rovnakých odvetví. Medzi MSP existuje priestor na rast produktivity prostredníctvom ďalšej digitalizácie a inovácií. Holandská vláda oznámila revíziu systému daňových odpočtov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom zjednodušiť tento systém a rozšíriť jeho rozsah, aby sa menšie a novšie podniky motivovali k účasti na činnostiach výskumu a vývoja. V záujme ďalšieho riešenia týchto výziev by Holandsko mohlo zaviesť kombináciu fiškálnych a nefiškálnych opatrení, ako sú poukazy a granty spojené s prijímaním digitálnych riešení, daňové stimuly na investície do pokročilých technológií a prispôbená odborná príprava na zvýšenie digitálnych zručností s cieľom podporiť zavádzanie pokročilých technológií a posilniť inovačnú kapacitu, najmä medzi MSP.
- (28) Holandsko sa stále vo veľkej miere spolieha na fosílna palivá, hoci úroveň obnoviteľných zdrojov energie v jeho energetickom mixe je nad priemerom EÚ. Hoci sa v roku 2024 zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie zrýchlilo, v roku 2025 dosiahlo Holandsko pri zavádzaní obnoviteľných zdrojov energie len malý pokrok, čiastočne v dôsledku preťaženia siete, rastúcich nákladov v dodávateľských reťazcoch veternej energie na mori a nižšieho dopytu priemyslu po elektrine, než sa očakávalo. Celková konečná spotreba energie sa však v roku 2024 v porovnaní s rokom 2023 zvýšila, čím sa zvrátilo znižovanie zaznamenané od roku 2019, a to aj napriek zníženiu konečnej spotreby energie v sektore bývania. Táto závislosť spôsobuje, že holandské hospodárstvo je zraniteľné voči globálnemu vývoju cien, a bráni prechodu na zelené hospodárstvo. Preto treba v Holandsku vyvinúť ďalšie úsilie na zníženie závislosti od fosílnych palív a zlepšenie energetickej efektívnosti, a to aj v budovách a priemyselných procesoch. To by mohlo zahŕňať opatrenia na zníženie finančných rizík v sektore veternej energie na mori s cieľom zachovať atraktivnosť investícií v tomto sektore.

- (29) Preťaženie elektrizačnej sústavy sa naďalej zhoršuje a postihuje vidiecke aj mestské oblasti a prenosové aj distribučné sústavy. To bráni prechodu na čistú energiu, obmedzuje hospodársku činnosť a oslabuje konkurencieschopnosť Holandska. Preťaženie sústavy sa rieši kombináciou zvyšovania investícií do sústavy a regulačných iniciatív vrátane nového zákona o energetike. Napriek týmto opatreniam bude preťaženie sústavy v krátkodobom až strednodobom horizonte naďalej predstavovať veľkú výzvu, a preto si bude vyžadovať neustálu pozornosť a opatrenia. Holandsku by mohlo prospieť zvýšenie kapacity jeho prenosovej a distribučnej sústavy, zavedenie a stimulovanie riešení na dosiahnutie flexibilnej ponuky elektrickej energie a dopytu po nej, maximalizácia medzioblastného obchodu s elektrickou energiou prostredníctvom existujúcej cezhraničnej infraštruktúry a ďalšie zjednodušenie postupov udeľovania povolení na pripojenie do sústavy.
- (30) Vzhľadom na kľúčovú úlohu ľudského kapitálu pri posilňovaní konkurencieschopnosti a strategickej autonómie Únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty prijali opatrenia na urýchlené riešenie štrukturálnych výziev súvisiacich s ľudským kapitálom v oblasti zručností, vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré bránia konkurencieschopnosti. K vykonávaniu odporúčania Rady týkajúceho sa ľudského kapitálu v Únii môžu prispieť aj odporúčania na rok 2026 adresované Holandsku.
- (31) Nadmerná úroveň depozície dusíka, ktorá je najmä, ale nie výlučne, dôsledkom intenzívneho poľnohospodárstva, zostáva významným environmentálnym problémom, ktorý má vplyv na holandské hospodárstvo vo všeobecnosti. Nadmerná depozícia dusíka vedie k prehnojeniu a acidifikácii pôdy a vodných útvarov a zároveň výrazne obmedzuje povoľovanie stavebných činností. Problémom takisto zostáva aj kvalita povrchových a podzemných vôd. Treba vykonať konkrétne opatrenia na štrukturálne riešenie nadmernej depozície dusíka v sektoroch, ktoré ho produkujú, a na podporu prechodu na udržateľné poľnohospodárstvo vrátane ekologického poľnohospodárstva. Holandsko by mohlo mať prínos najmä z prijatia poľnohospodárskych postupov zameraných na zníženie znečistenia živinami a pesticídmi a na zníženie emisií skleníkových plynov.

- (32) Holandsko má naďalej vysoký podiel flexibilného zamestnávania na trhu práce vrátane pracovníkov s dočasnými pracovnými zmluvami aj samostatne zárobkovo činných osôb, a to 35,4 %, čo je oveľa viac než priemer EÚ, ktorý je na úrovni 20,6 %. Hoci určitý stupeň flexibility podporuje hospodársku prispôsobivosť, rozsiahle využívanie flexibilného zamestnávania prehĺbilo segmentáciu trhu práce (t. j. rozdelenie trhu práce na rôzne kategórie pracovníkov s rôznou úrovňou istoty zamestnania a/alebo prístupu k sociálnym a iným dávkam). Neúmerne zasiahnuté sú zraniteľné skupiny, napríklad pracovníci s nižšou úrovňou zručností a osoby s migrantským pôvodom, pričom často čelia neistým pracovným podmienkam vrátane obmedzeného prístupu k odbornej príprave a rozvoju, nedostatočnej sociálnej ochrany a vyššieho rizika chudoby zamestnaných osôb a sociálneho vylúčenia. Tieto problémy nielenže prehlbujú nerovnosť príležitostí, ale aj narúšajú dlhodobú produktivitu. S cieľom zvýšiť ochranu zamestnancov a vytvoriť pre nich rovnaké podmienky vláda presadzuje balík reforiem zameraných na zníženie stimulov pre samostatnú zárobkovú činnosť a flexibilné zamestnávanie. Na tento účel je nevyhnutné urýchlene zaviesť povinné poistenie v invalidite pre samostatne zárobkovo činné osoby a zabezpečiť väčšiu istotu zamestnania pre osoby pracujúce na základe flexibilných pracovných zmlúv.

- (33) Nedostatok pracovnej sily a zručností je v Holandsku naďalej kľúčovou výzvou, ktorá ovplyvňuje odvetvia súvisiace s dvojakou transformáciou a so spoločenskými výzvami, ako sú zdravotníctvo, vzdelávanie, technológie a IKT. Nedostatok pracovnej sily aj naďalej spôsobujú štrukturálne faktory, ako je vysoký dopyt v sektoroch s nízkou produktivitou a nedostatočná ponuka z dôvodu nízkeho priemerného počtu odpracovaných hodín, starnutia obyvateľstva a pomalého rastu pracovnej sily. Hoci tento pretrvávajúci nedostatok môže vytvárať stimuly pre inovácie, ktoré šetria pracovnú silu, hrozí, že bude brzdiť rast produktivity a konkurencieschopnosť. Holandsko má vysokú mieru účasti na trhu práce, ale naďalej tu existuje nevyužitý pracovný potenciál osôb s migrantským pôvodom a zamestnancov na čiastočný úväzok, najmä žien. Zlepšenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, a to aj prostredníctvom lepšieho prístupu k cenovo dostupnej starostlivosti o deti a prilákania talentov do povolání, ktoré čelia trvalému nedostatku, môže pomôcť zvýšiť ponuku pracovnej sily. Existujú rôzne možnosti zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie, ale osoby na okraji trhu práce ich využívajú len v obmedzenej miere. V prípade mobilných a migrujúcich pracovníkov pretrvávajú problémy súvisiace s kvalitou pracovných miest a pracovnými podmienkami, najmä v odvetviach s vysokým podielom práce, v ktorých sa využívajú flexibilné formy zamestnávania. Opatrenia v príslušnej oblasti politiky na strane dopytu by sa mohli zamerať na riešenie štrukturálnych hnacích síl odvetví s vysokým podielom práce a nízkou produktivitou a zároveň na podporu odvetví s vysokou pridanou hodnotou a odvetví spojených so spoločenskými výzvami, ako sú vzdelávanie, zdravotníctvo a zelená a digitálna transformácia, pričom by podporovali medziodvetvovú mobilitu.
- (34) Pokles základných zručností študentov v Holandsku predstavuje riziko pre konkurencieschopnosť hospodárstva a výsledky na trhu práce. Za posledné desaťročie sa prudko zvýšil počet študentov s horšími výsledkami v matematike, prírodných vedách a čítaní. Rovnosť vo vzdelávaní je naďalej výzvou, keďže medzi znevýhodnenými študentmi sa školská podvýkonnosť prejavuje vo výrazne väčšej miere než medzi ich rovesníkmi. Holandsko by mohlo posilniť cieľenú podporu pre školy so slabšími výsledkami, študentov narodených v zahraničí a študentov s migrantským pôvodom. Nedostatok učiteľov sa zmiernil, ale naďalej je značný a ovplyvňuje vzdelávacie výstupy študentov. S cieľom zvýšiť atraktivnosť učiteľského povolania a pomôcť prilákať a udržať si učiteľov by Holandsko mohlo zlepšiť pracovné podmienky a kariérny postup, a to aj znížením administratívnej záťaže pre učiteľov a stimulovaním diverzifikovanejších kariérnych dráh.

- (35) Holandsko čelí štrukturálnym výzvam pri vytváraní dostatočne širokej základne zručností v odboroch STEM. Napriek vysokej účasti na odbornom a vysokoškolskom vzdelávaní je podiel absolventov v odboroch STEM a IKT pri oboch stupňoch vzdelania naďalej pomerne nízky, čo čoraz viac obmedzuje produktivitu. V dôsledku toho pretrvávajú nedostatok v technických povolaniach, najmä v odvetviach, ako sú stavebníctvo, energetika a výroba, ktoré sú rozhodujúce pre zelenú a digitálnu transformáciu, v rámci ktorej dopyt po špecializovaných zručnostiach naďalej prevyšuje ponuku. Ženy sú v odboroch STEM naďalej výrazne nedostatočne zastúpené a pri študentoch s migrantským pôvodom je menšia pravdepodobnosť, že sa budú venovať štúdiu odborov STEM, pričom sa u nich viac prejavuje podvýkonnosť v základných zručnostiach. Tieto rozdiely súvisia s rodovými stereotypmi a so širšími nerovnosťami vo vzdelávaní vrátane rozdielov vo výkonnosti a v prístupe k príležitostiam pre znevýhodnené skupiny. Riešenie týchto problémov si vyžaduje ciele podporné mechanizmy a lepší prístup ku kariérnemu poradenstvu, aby sa podporila širšia účasť na štúdiu odborov STEM. Je nevyhnutné zvýšiť inkluzívnosť a atraktívnosť týchto odborov s cieľom rozšíriť okruh talentov, znížiť nedostatok zručností a zabezpečiť, aby Holandsko dokázalo reagovať na vyvíjajúci sa dopyt na trhu práce.
- (36) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia na plnenie odporúčania týkajúceho sa hospodárskej politiky eurozóny na rok 2026, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. V prípade Holandska odporúčanie č. 1 pomáha pri vykonávaní prvého, druhého, tretieho a piateho odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčanie č. 2 pomáha pri vykonávaní štvrtého odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčania č. 3 a 4 pomáhajú pri vykonávaní siedmeho odporúčania týkajúceho sa eurozóny a odporúčanie č. 5 pomáha pri vykonávaní piateho odporúčania týkajúceho sa eurozóny,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Holandsko v rokoch 2026 a 2027 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Dodržiavať maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré odporučila Rada [dátum].
Posilniť celkové výdavky na obranu a bezpečnosť a pripravenosť a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby a efektívnosť výdavkov, ako aj postupnú úpravu rozpočtu s cieľom udržiavať výdavky na obranu na štrukturálne vyššej úrovni. Zabezpečiť, aby opatrenia prijaté na zmiernenie vplyvu zvýšenia cien energií boli dočasné, zamerané na ochranu zraniteľných domácností alebo na riešenie potrieb energeticky náročných podnikov, aby sa zachovali stimuly na úspory energie a aby sa zabezpečilo, že ich fiškálne náklady budú zlučiteľné so záväzkami vyplývajúcimi z fiškálneho rámca EÚ. Zosúladiť zdaňovanie rôznych druhov príjmu z majetku vrátane postupného zrušenia možnosti odpočtu hypotekárnych úrokov. Prijat' a vykonať opatrenia na odstránenie prekážok pri výstavbe nových obydľí zjednodušením postupov plánovania a vydávania povolení. Podporovať rozvoj sektora cenovo dostupného súkromného nájomného bývania, a to aj rekalibráciou regulovaného nájomného. Riešiť očakávaný nárast výdavkov na dlhodobú starostlivosť súvisiacich so starnutím obyvateľstva zvýšením nákladovej efektívnosti systému.
2. Zabezpečiť kontinuitu reforiem a investícií realizovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Udržať dynamiku vykonávania programov politiky súdržnosti, vo vhodných prípadoch na základe prerozdelenia prostriedkov na strategické priority a flexibility, ktoré sa dohodli v kontexte strednodobého preskúmania rámca politiky súdržnosti.
3. Zvýšiť intenzitu verejného a súkromného výskumu a vývoja zameraním podpory na investície do kľúčových strategických technológií a na regionálne inovačné ekosystémy. Riešiť medzeru vo financovaní v prípade startupov a scaleupov, a to aj poskytnutím stimulov na prilákanie inštitucionálnych investorov. Podporovať MSP pri inováciách a zavádzaní nových technológií.
4. Znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív urýchlením zavádzania obnoviteľných zdrojov energie a zlepšením energetickej efektívnosti, najmä v budovách. Znížiť preťaženie elektrizačnej sústavy zvýšením kapacity prenosovej a distribučnej sústavy, zavedením riešení flexibility, maximalizáciou medzioblastného obchodu a ďalším zjednodušením postupov vydávania povolení. Vykonávať štrukturálne opatrenia na účinné riešenie nadmernej depozície dusíka a zhoršovania kvality vody s osobitným zameraním na udržateľné poľnohospodárstvo.

5. Prijat' a vykonávat' opatrenia na zníženie stimulov na využívanie flexibilných alebo dočasných pracovných zmlúv. Riešiť nedostatok pracovnej sily a zručností, a to aj využitím nedostatočne využívaného pracovného potenciálu a lepším zacielením opatrení v oblasti zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie. Podporovať prerozdelenie pracovnej sily do odvetví s vysokou produktivitou a odvetví súvisiacich so spoločenskými výzvami a zároveň zlepšovať pracovné a životné podmienky mobilných a migrujúcich pracovníkov. Zlepšiť základné zručnosti študentov, a to aj zatraktívením učiteľského povolania a poskytovaním prispôsobenej podpory znevýhodneným školám. Zvýšiť účasť na programoch STEM.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka
